

A-klinikkasäätiö

Paula Raatikainen ja Tytti Tuppurainen
Hillerinkujan palveluasumisyksikkö, Salo
A-klinikkasäätiö, Länsi-Suomen palvelualue
paula.raatikainen@a-klinikka.fi, tytti.tuppurainen@a-klinikka.fi
puh. 040 647 1544, 040 669 1994

PÄIHDEMUISTISAIRAAN ASIAKKAAN HOITOPROSESSIN KEHITTÄMINEN HILLERINKUJAN PALVELUASUMISYKSIKÖSSÄ

A-klinikkasäätiön Länsi-Suomen palvelualue laajensi palveluitaan keväällä 2013 perustamalla uuden tehostetun palveluasumisen yksikön Saloon. Yksikkö on tarkoitettu henkilöille, jotka muistisairaudesta ja päihdeongelman vuoksi eivät selviydy kotihoidossa tai muussa asumispalvelussa. Tehostettuja asumispalvelupaikkoja on kahdeksalle pysyväälle asukkaalle ja kahdelle lyhytaikaista hoitoa tarvitsevalle. Hoitohenkilökuntaa on paikalla ympäri vuorokauden.

Kehittämistyön teoriapohjana on käytetty tutkittua tietoa, hoito- ja laatusuosituksia sekä mallin jatkuvaa arviointia käytännön työn ja saadun palautteen pohjalta. Kehittämistyössä haluttiin myös painottaa sosiokulttuurista vanhuuskäsitystä, jossa ikäihminen nähdään kohteen sijaan toimijana. Toimijuus käsitteenä korostaa ihmisen toiminnan tavoitteellisuutta ja merkityksellistä luonnetta. Hoitoprosessiin soveltuvia luotettavia mittareita haettiin Toimia-tietokannasta, Päihdelinkistä sekä Sosiaaliportin kautta.

Kehittämistyötä tehtiin rinnakkain uuden toiminnan perustamisen kanssa. Tilat saatiin käyttöön toukokuun alussa 2013, jolloin myös yksikköön valittu työryhmä aloitti A-klinikkasäätiön palveluksessa. Toiminnan sisältöä kehitettiin työryhmäviikolla 2. – 10.5.2013 ja ensimmäinen asiakas saapui 15.5.2013. Lyhytaikaishoitojaksoja yksikössä on toteutettu kesäkuun lopusta lähtien. Toiminnan käynnistymisen myötä hoidon sisältöä päästiin kehittämään tuomalla siihen erilaisia mittareita ja lomaketutkimuksia, riittävien esitietojen saamisen varmistamiseksi luotiin kaavake, kuvattiin hoitoprosessimalli sekä laadittiin hoitoyhteenvedon otsikointi. Säännöllisissä viikkopalavereissa sekä kehittämispäivillä työryhmä avasi keskustellen havaintojaan, nykyisiä ja aiempia kokemuksiaan sekä nyt toiminnasta saatuja tuloksia hoitomallin arvioimiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Kirjallisesta hoitoyhteenvedosta pyydettiin palautetta yhteistyötahoilta. Yksikköön on laadittu ja otettu käyttöön asiakaspalaute-lomake.

Yksikön lyhyen toiminta-ajan ja pienen asiakasmäärän vuoksi hoitomallin käytettävyydestä on vielä niukasti tietoa. Asiakkailta, omaisilta ja yhteistyökumppaneilta saamamme palaute on kuitenkin ollut hyvin positiivista. Toimijuuden näkökulma ikääntyneiden palvelujen kehittämisessä sopii yksikön toiminta-ajatukseen, jossa toimintakykyä edistetään osallistamalla asiakkaita mahdollisimman paljon päivittäisiin toimiin. Työssämme olemme pystyneet havaitsemaan asiakkaidemme toimintakyvyn paranemista ja sen säilymistä etenevästä muistisairaudesta huolimatta. Kehittämistyön on tarkoitus jatkua ja arviointia tehdä suunnitelmallisesti. Tähän kehittämistyöhön tullaan jatkossa liittämään toinen kehittämistyö, joka paneutuu päihdemuistisairaahan omaisnäkökulmaan.

Lähteet: Jyrkämä, J. 2013. Muistisairaus, arkitilanteet ja toimijuus. Kirjassa ”Muistin ongelmat – toimiva palvelukokonaisuus ehkäisystä hoitoon; Jyrkämä, J. 2012. Toimijuus ja terveyden edistäminen; Käypä hoito-suositus Muistisairaudet 13.8.2010; Salo-Chydenius, S. & Seppä, K. 2013. Päihde- ja mielenterveystyö ikääntyneiden kanssa; Suhonen, H. 2013. Ikääntyneiden alkoholiongelmat -Todellisuuden monet kasvot.

Asiasanat: alkoholi, dementia, muistihäiriöt, hoidon kehittäminen, tehostettu palveluasuminen, toimijuus